

Klasicizem v arhitekturi

Ljubljana, 25.8.2004

Klasicizem je v Franciji nastal v sredini 18. stoletja in v tem času so nastali tudi pogoji, da se je lahko širil tudi v ostale evropske države. Arhitekti so ponovno iskali antične ideale - jasnost, strogost razčlenjevanja in

monumentalnost, to pomeni uporaba točnih mer za posamezne arhitektonske dele in njihove medsebojne odnose z uporabo stebrov in ornamentov antike. V vrtni arhitekturi naravni pejzažni (angleški) park postane dominanten po vsej Evropi. V začetku se je klasicizem še prepletal z barokom, na koncu pa je zamrl, ker ga je prevladal romantizem.

Klasicizem se odraža tudi v notranji arhitekturi, dekoraciji in umetniški obrti, uporabljajo se mirne in enostavne linije, antični ornamenti in simboli, nastaja »Le style à la grecque«, V Franciji imenovan tudi stil Luisa XVI. Ta arhitektura še zmeraj oblikuje stavbe v baročnem smislu orientacije okoli glavnega prostora zgradbe, naglašene so močne vertikale več nizov stebrov in pilastrov. Dvigujejo se visoki stropi in horizontalni venci in ornamenti ter diskretne barve, velikokrat v barvi slonovine, kar prinese povezovanje posameznih delov v arhitektonsko celino. To obdobje se beleži kot pozno baročni klasicizem. Okoli leta 1800 postane baročni skelet povsem razbit in antične oblike se začnejo uporabljati v novi funkciji. Tloris zgradb je sestavljen kot simetrično nizanje prostorov. Ustvari se zaprt blok, dodajo pa mu lepo oblikovana pročelja s poudarjenimi horizontalami in nizkimi strehami. Vsi arhitektonski elementi se plastično poudarjajo. V notranjosti se uporablja marmor ali marmornate štukature in bogate draperije. Barve so največkrat v nasprotju tako, da naglasijo vsak del zidu in vedno v nasprotju z barvo vrat in oken. Vsi faktorji so medsebojno enakopravni, tako ena zgradba proti drugi v ulici, gradovi, vile in hiše pa v odnosi na park in vrt. Ulice so ravne z mnogo zelenja v katerih je izražen princip pejzažnega parka v svobodnem povezovanju narave in arhitekture.

V Franciji se v sredini 18. stoletja pojavlja klasicizem v delih J. G. Soufflota – Pantheon in J. A. Gabriela – Place De La Concorde v Parizu in Mali Trianon v Versaillesu. V Franciji je klasicizem spremljal meščansko oblast od revolucije do cesarstva in ima svoj specifičen razvoj v stilih directorie in empire.

V Washingtonu v Ameriki je to Kapitol in Bela Hiša.